

“המבקש פנה בשיהוי רב בבקשה לביטול צו הקיום, בחלוף עשרה חודשים מהיום שלטענתו נודע לו דבר קיום הצוואה (כאשר המשיבים טוענים שדבר הצוואה נודע למבקש בשנת 2022 ובנוסף, יש לקחת בחשבון שבוצעו פרסומים על פי התקנות עוד טרם ניתן הצו). נוכח האמור על המבקש לספק הסבר מניח את הדעת לאיחור. בענייננו, טענות המבקש בדבר אופיו הסוער וקיטומו של מו"מ, אינן יכולות אף לא בדוחק, להצדיק את האיחור המשמעותי בפניה לבית המשפט.”

פסק דין

בפני השופטת:
מירית פולוס

- נגד -

המשיבים:
1. ****
2. ****
3. ****
4. ****
5. ****
6. ****
עו"ד עשהאל סלומי

המבקש:

עו"ד רועי בן ברוך

פסק דין

בפני בקשה לביטול צו לקיום צוואת המנוח *** ז"ל. צו קיום הצוואה שביטולו מבוקש ניתן ביום 00.1.221 ותוקן ביום 00.3.22. הבקשה לביטול צו הקיום הוגשה למשרדי הרשם לעניני ירושה ביום 00.7.24 (ראה בהודעת המבקש במענה להחלטה מיום 9.10.25).

המבקש הוא בנו של המנוח, אשר איננו נמנה על יורשיו על פי הצוואה שקוימה, למעט קבלת סך של 1,0002 ש"ח. המשיבים הינם ילדי המנוח וחתנו והם הזוכים בעיקר העיזבון.

ביום 16.6.253 ניתנה החלטה המורה לצדדים להגיש טיעונים באשר לעמידתו של המבקש בתנאי סעיף 72 לחוק הירושה. הצדדים הגישו טיעונים בהתאם להחלטה הנ"ל. כמו כן נקבע דיון לצורך השלמת טיעונים שהתקיים ביום 8.9.25. במהלך הדיון עשו הצדדים מאמץ להגיע להסכמות והודיעו כי אם לא יעלה בידם לעשות כן, הם אינם מבקשים להוסיף טיעונים ומבקשים לקבל פסק דין על בסיס הטענות שהוגשו בכתב.

ביום 28.9.254 הודיע המבקש כי נותרו פערים בין הצדדים "בסכומים לא גבוהים אך משמעותיים כנראה לצדדים" וביום 5.10.25 במענה להחלטת בית המשפט, הודיע המבקש כי הוא מבקש לקבל פסק דין.

נוכח האמור, ניתן בזאת פסק דין בעניין הבקשה לביטול הצו לקיום הצוואת המנוח.

טיעוני המבקש:

אלו טיעונים המבקש כפי שהופיעו בבקשה ובטיעונים הנוספים שהגיש:

1. המנוח ורעייתו נהגו לומר כי יורישו את רכושם לילדיהם בחלקים שווים. המנוח סירב לערוך צוואה.

2. המבקש התגורר מרבית חייו עם הוריו המנוחים ודאג לכל מחסורם.

3. המבקש הסתבך בפלילים וישב למשך זמן מסוים בבית הסוהר. להפתעתו הוא מודר מהוריו והמשיבים דאגו שלא יהיה. בקשר עם המנוח.

4. המבקש שמר על אביו ממחלת הקורונה ולכן מיעט בביקורים.

5. המנוח היה דמנטי.

6. לימים הבין המבקש כי נערכה צוואה אולם לא הבין מתי נערכה, מי היורשים ואיך סדר החלוקה. בכל פעם שרצה להתעדכן נמסר לו על ידי אחד היורשים כי הוא דואג לחלוקה שווה בין האחים. הוא לא היה מודאג שכן האמין למשיבים שיקבל את חלקו המלא מערך הדירה. משום כך לא טרח לבדוק מה תוכן הצוואה.

במהלך שנת 20247 לפתע נחשף לצוואה. המבקש המופתע אשר סבר כי העזבון יחולק באופן שווה, גילה למרבה התדהמה כי קיימת צוואה מפורטת.

8. המבקש מיד הבין שמדובר בביצוע צוואה שלא כדין.

9. בכדי לקנות שקט, המשיבים מסרו למבקש שלא ידאג כי הוא עתיד לקבל את חלקו בדירה לכשתימכר.

10. היורשים ניסו בחודשים האחרונים להגיע להסכמות.

11. המבקש טען כי הצוואה נעשתה מחמת השפעה בלתי הוגנת, הצוואה אינה משקפת את רצון המנוח, נעשתה תחבולה. ותרמית, הטעיה, מעורבות של הנתבע 5 וזיוף.

12. בטיעונים שהגיש לעניין עמידתו בתנאי סעיף 72 לחוק הירושה הוסיף המבקש וטען כך: המבקש הוא אדם פשוט, קשה יום ולא מלומד, שעבר משברים בחייו לרבות ריצוי מאסרים בבית הסוהר שגרמו לו להיות אימפולסיבי וחסר סבלנות. בהיותו קצר רוח ועצבני הוא אינו בוטח באנשים ואיננו מסוגל לקלוט מידע במשך זמן ארוך.

13. המבקש שכר את שירותיו של עו"ד דבוש על מנת שיסייע לו לקבל קצבת נכות. בנוסף, המבקש שאל את עו"ד דבוש. מדוע אינו מקבל לכל הפחות תשלום עבור שכירות בית הוריו בהיותו יורש חוקי. עו"ד דבוש הבין את מצבו של

המבקש, ניסה לסייע וביום 5.9.23 הוציא ממערכת הרשם לענייני ירושה פרטים אודות ירושת האב.

14. משהתקבל צו קיום הצוואה, הסביר עו"ד דבוש למבקש כי ישנה צוואה, כי חלקו לא ברור והפנה אותו לבדוק את הנתונים עם עו"ד מומחה בתחום הירושה. המבקש קם ועזב את עו"ד דבוש כשהוא כועס וממורמר ולמעשה לא ראה את הצוואה כלל.

הצדדים ניהלו מו"מ, אף לאחר שבא כח הגין בקשה לביטול צו קיום צוואה.15

16. האיחור או השיהוי נמדדים מהיום שבו נודעה העובדה החדשה ולא מיום הפטירה. נוכח מצבו של המבקש שהינו אדם. המתקשה לשבת כמה דקות ולהבין נושאים מורכבים, התקשה להבין את השינויים המהותיים בצוואה.

17. המבקש איבד עשתונות ולא היה מסוגל לקבל פרטים נוספים אודות הצוואה. מאחר והמבקש חסר סבלנות וחסר אמונה.17 באנשים, לא בדק את הצוואה ואת תוכנה.

18. בידי המבקש הקלטה המוכיחה זיוף של הצוואה, המבקש צירף תמלול לטיעונו.18

טיעוני המשיבים:

19. 'המשיבים דוחים את כל הטענות בדבר תרמית, השפעה בלתי הוגנת, חוסר כשרות וכו.19

20. המבקש הינו מובטל רוב חייו, שהה במאסרים ממושכים והיווה נטל על הוריו המנוחים ולא סייע בידם. בין המבקש.20 להוריו התפתח ריב והוא עזב את בית ההורים עם המטפלת ועבר להתגורר עמה בדירה אחרת.

21. המבקש ידע על קיומה של הצוואה עוד בחיי המנוח ואף ידע על צו הקיום שהתקבל לפני שנים.21

המבקש עצמו הגיש בקשה באמצעות עו"ד דבוש ביום.5.9.2322 לעיין בתיק רשם הירושה.

המבקש ידע על הצו שניתן לקיום הצוואה משנת.202223 והשתהה שלוש שנים בהגשת ההליך.

המנוח ביקש לנשל את המבקש, לאור התנהגותו כלפי אמו. 24.

המבקש נהג להתקשר למנוח ולאיים עליו שיעביר לו כסף לקנטינה וכן דרש ממנו לשנות צוואתו ולרשום הדירה על. 25. שמו בשלמות.

המבקש לא הגיע ללוויה של אביו או לשבעה עקב סירוב המנוח לרשום על שמו את הדירה. 26.

הזכויות בדירה נרשמו בהתאם לירושת האם וצוואת האב המנוח והמבקש היה מודע לכך ואף שיתף פעולה לצורך. 27. הרישום כדי למכור את חלקו.

בתגובה לטיעונים שהוגשו על פי סעיף 72 לחוק הירושה צויין לגבי התמליל שצרף המבקש לטיעונו כי לא ברור כיצד. 28. הגיע לידיו והאם מהווה האזנת סתר, מציג רק את הטחת ההאשמות בנתבע 5 כאילו זייף הצוואה, ולא אישור של עובדה

המבקש ידע גם ידע על קיומה של הצוואה וגם על צו הקיום שהתקבל לפני שנים. ניסיונו השקרי לטעון כי ראה. 29. הצוואה בשנת 2023 אך לא עיין בה נועד רק לכסות על השיהוי הארוך בהגשת ההליך.

המבקש היה מסובך בחובות והתנהלו נגדו הליכי הוצל"פ. לפיכך סרב לשתף פעולה עם מכירת הדירה מפאת חשש. 30. מנושיו. אז פנה לנתבע 5 בבקשה כי יסיע לו לכסות חובותיו. ביולי 22 אף חתם על יפוי כח בלתי חוזר לשם גביית כספי התמורה להשבת חובות לנתבעים. לאחר מכן חזר בו וסרב למכור הדירה ולהשיב הכספים.

דין והכרעה:

כבר עתה יש לאמר כי בית המשפט לא מצא מקום לבטל את צו קיום הצוואה שניתן בשנת 202231, שכן הליך זה לביטול הצו הוגש בשיהוי ניכר.

יש לבאר – במסגרת תביעה לביטול צו קיום צוואה, המוגשת על פי סעיף 72 לחוק הירושה. 32.

התשכ"ה – 1965, אין מקום לדון בטענות עובדתיות שמקומן בהתנגדות לקיום הצוואה. זאת בשל היות צו קיום צוואה כפסק דין חפצא, הפועל כלפי כולי עלמא, כאשר הוא מעמיד הכרעה סופית ומחייבת אפילו היה מוטעה (עמ"ש י-ם 28361-10-11 ג נגד האפוטרופוס הכללי, פורסם בנבו).

דהיינו – אין זו העת לברר את הטענות להשפעה בלתי הוגנת, חוסר כשרות וכיוצ"ב, שכן אין מדובר בהליך שעניינו. 33. התנגדות לקיום צוואה. ההליך שבפני הינו הליך לביטול צו הקיום בהתאם לתנאי סעיף 72 לחוק. התנגדות לקיום הצוואה ניתן יהיה להגיש רק אם תתקבל התביעה ויבוטל צו הקיום שניתן. ראה בעניין זה בעמ"ש (ת"א) 17158-10-11 פלוני נגד אלמונית:

"בשעה שבית המשפט צריך להכריע האם לסלק על הסף תובענה, עליו לבחון האם יש התכנות ולו קלושה לתביעה וככל שישנה, התביעה לא תדחה על הסף אלא תידון לגופה...ברם, המצב שונה שעה שמדובר בתביעה לביטול פסק דין או בתביעה לביטול צו קיום צוואה שמעמדו דומה לפסק דין. במצב כזה, יש לבחון ראשית האם

המבקש עומד בדרישות המקדמיות ובקריטריונים הנדרשים על מנת שתפתח בפניו הדלת לשמוע טענות שהיה צריך לשמוע ולטעון בטרם שניתן פסק הדין או צו קיום הצוואה....

רק אם מתברר שהיה מקום והצדק סביר לחוסר המעש שלו בעת שההליך נדון, יש מקום לאפשר לו להשמיע את טענותיו."

בהתאם להוראות סעיף 72 לחוק ולפסיקה הרלוונטית, אין מקום לקבל התביעה שבפני, בשל שיהוי משמעותי שנפל. 34 בפניית המבקש לביטול צו הקיום.

ראה בע"א 4440/91 טורנר נגד טורנר, פורסם בבנו:

"הנה כי כן, סעיף 72 (א) פותח אמנם פתח להחריגה מכלל סופיות הדיון, אולם פתח זה אינו כפתחו של אולם, ועדיין מסור לבית המשפט שיקול הדעת שלא להיזקק לבקשה, בין משום שבידי המבקש היה להביא את העובדה או הטענה לפני מתן הצו והוא לא עשה כן, ובין משום שבידי המבקש לא היה אמנם להביא את העובדה או הטענה לפני מתן הצו, אך הוא השתהה להגיש את בקשתו ולא הביאה בהזדמנות הסבירה הראשונה."

יצויין כי אף שנוסח סעיף 72 (א) לחוק הירושה תוקן לאחר מתן פסק הדין בעניין טורנר, התיקון לא שינה מההלכה שנקבעה באותו העניין (ראה ע"א 210/09. נחמה חן נגד עמותות לשכת האליהו הנביא, סעיף 6 לפסה"ד

כן ראה בעמ"ש (י-ם) 28361-10-11 הנ"ל:

"בדיון בבקשה לפי סעיף 72 לחוק על בית המשפט לבחון את קיומם של שני תנאים מצטברים. הראשון, האם קיימת עובדה שלא הובאה בפני בית המשפט או הרשם טרם מתן הצו, או קיימת טענה שלא נטענה בפני בית המשפט בעת שנתן את הצו... במידה שהתשובה לשאלה זו חיובית, יש לתת את הדעת לשאלה האם במידה ואותה עובדה או טענה הייתה מובאת בפני בית המשפט קודם מתן הצו, היה בה כדי לגרום לקבלת צו שונה מזה שניתן. התנאי השני, האם ניתן היה להביא את הטענה הכלולה בבקשה לביטול או לתיקון הצו בפני בית המשפט קודם להגשת הבקשה לביטול הצו. במידה והמבקש לא עשה כן בהזדמנות הראשונה שהיתה לו, בדרך כלל ידחה בית המשפט את הבקשה, אם כי הוא אינו חייב לעשות כן ונתון לו שיקול דעת לקבל בקשה גם אם היא לא הוגשה על ידי המבקש בהזדמנות הסבירה הראשונה....

יש לתת את הדעת בין היתר, למהותה, טיבה ומשקלה הלכאורי של העובדה או הטענה החדשה...; למידת האיחור בהגשת הבקשה ובהבאת העובדה והטענה החדשה לפני בית המשפט; להסברו של המבקש לאיחור בהגשת הבקשה, ומהי מידת הסבירות או אי הסבירות של הסבר זה; לקושי שהשיהוי עלול לגרום בבירור זכויותיהם המהותיות של הצדדים והאם בעטיו של האיחור נוצר קושי לברר את עובדות המקרה לאשורן...; וכן למידת חומרת הפגיעה בכל אחד מהצדדים עקב שינוי הצו המבוקש..."

הדגש במבחן השיהוי במסגרת סעיף 72 לחוק, אינו על מידת השיהוי, אלא על ההסבר לשיהוי ומידת סבירותו של הסבר זה. ככל שההסבר לשיהוי סביר יותר לא תהווה מידת השיהוי מכשול אף אם מדובר באיחור של שנים..."

ההדגשות בקו תחתון של הח"מ.

בענייננו – כל טענות המבקש כנגד הצוואה, דהיינו השפעה בלתי הוגנת, חוסר כשרות וכיוצ"ב, היו ידועות למבקש זה. 35 מכבר, ולא באה כל טענה בדבר עובדה שנודעה למבקש רק לאחרונה.

העובדה היחידה שלטענת המבקש נודעה לו באיחור, הינה עובדת עצם קיומה של הצוואה וצו הקיום וכן תוכן הצוואה. 36 אך גם עובדה זו נודעה למבקש לכל המאוחר בחודש ספטמבר 2023, אז לפי טענתו כפי שפורטה בטיעונים שהגיש ביום 13.7.25 ביקש מבא כוחו לבחון את חלקו בעיזבון, ב"כ פנה למשרדי הרשם לענייני ירושה ועדכן את המבקש בדבר קיומה של הצוואה וצו הקיום ואף הפנה אותו להתייעץ עם עו"ד בתחום הירושה.

מה עשה אם כן המבקש עם המידע שקיבל מבא כוחו? לטענתו של המבקש עצמו לא עשה דבר, שכן בשל אופיו קצר. 37 הרוח (לטענתו) לא טרח לעיין בצוואה – ראה בטיעוניו מיום 13.7.25 פסקה 8: "ברגע ששמע פרטים כלליים על, הצוואה מיד קם ועזב את עו"ד דבוש כשהוא כועס וממורמר ולמעשה לא ראה את הצוואה כלל".

38. בחירתו של המבקש לא לראות את הצוואה שהחזיק בא כוחו, לא יכולה להוות הצדק לשיהוי המשמעותי בנקיטת ההליך המשפטי. כך בוודאי כאשר תוכן הצוואה היה ידוע לו, שכן המבקש מציין ששמע פרטים מעורך הדין, דבר שעורר בו כעס ומרמור. מלוא העובדות הנדרשות היו אם כן בידעת המבקש, אך הוא בחר לנקוט בחוסר מעש ולהמתין זמן ממושך (כעשרה חודשים) טרם נקיטת ההליך, ללא הסבר סביר כלשהו ותוך שהוא מציין את אופיו הרגזני כנימוק לחוסר המעש. טענות אלו לא ניתן לקבל.

המבקש הוסיף וטען כי ניהל מו"מ עם הזוכים. גם עצם קיומו של מו"מ אינו מאריך את המועדים הקבועים בחוק. 39 ובתקנות לנקיטת פעולה משפטית. ראה בעניין זה בעמ"ש (ת"א) 17158-10-20 פלוני נגד אלמונית, סעיף 11 "מדיניות משפטית ראויה תומכת אף היא בצמצום האפשרות לראות בקיומו של מו"מ – אף אם הוא התקיים – כסיבה מוצדקת שלא להתנגד לצוואה במועד."

40. כפי שפורט מעלה, סעיף 72 לחוק הירושה והפסיקה קבעו כי יש להגיש ההליך "בהזדמנות הסבירה הראשונה", אך לא קצבו באופן ברור מה פרק הזמן העומד לרשות המבקש להגיש בקשה לביטול צו קיום צוואה/צו ירושה, מרגע שנודעו לו העובדות המהוות את הבסיס לבקשה.

– יש לקחת בחשבון כי בהתאם לתקנה 17 לתקנות הירושה, תשנ"ח. 199841, הזמן שנקצב להגשת התנגדות לבקשה לקיום צוואה הינו שבועיים מיום הפרסום (או תקופה ארוכה יותר לפי קביעת הרשם). התקנות מחייבות אם כן פעולה מהירה בעניין הגשת ההתנגדות. ניתן אם כן להסיק כי הגשת בקשה לביטול צו קיום צוואה צריכה להיעשות כפי דרישת החוק והפסיקה "בהזדמנות הסבירה הראשונה", כאשר פרק זמן של שבועיים הינו פרק זמן סביר להגשת הבקשה – בדומה לפרק הזמן שניתן להגשת התנגדות. "ההזדמנות הסבירה הראשונה" איננה תקופה בלתי מוגבלת להגשת בקשה לביטול הצו. פרק הזמן שנקבע בתקנות לצורך הגשת התנגדות יכול וצריך לטעמי לשמש כאבן בוחן לסבירות התקופה, כאשר מניין הימים יחל ביום שבו נודעה למבקש העובדה החדשה על יסודותיה תומך בקשתו.

המבקש פנה בשיהוי רב בבקשה לביטול צו הקיום, בחלוף עשרה חודשים מהיום שלטענתו נודע לו דבר קיום הצוואה. 42 (כאשר המשיבים טוענים שדבר הצוואה נודע למבקש בשנת 2022 ובנוסף, יש לקחת בחשבון שבוצעו פרסומים על פי התקנות עוד טרם ניתן הצו). נוכח האמור על המבקש לספק הסבר מניח את הדעת לאיחור. בענייננו, טענות המבקש בדבר אופיו הסוער וקיומו של מו"מ, אינן יכולות אף לא בדוחק, להצדיק את האיחור המשמעותי בפניה לבית המשפט.

באשר לתמליל שצרף המבקש לטיעוניו, אשר מוכיח לטענתו את זיוף הצוואה, מלבד העובדה שלא ברור אם ההקלטה. 43 עליה מבוסס התמליל נעשתה כחוק וקבילה בבית המשפט, ולא ברור מתי הגיעה לידי המבקש, הרי שעיון בתמליל

איננו מלמד כטענת המבקש על הודאה בזיוף הצוואה. עולה מהתמליל כי מדובר בחזרה על טענות של יורשים אחרים ("האחיות שלה אמרו שהצוואה מזויפת...").

אין בכך בכדי להטות את הכף לכיוון ביטול צו הקיום ומתן אפשרות להגשת התנגדות לקיום הצוואה.

באשר לייתר הטענות שנטענו כנגד תוקף הצוואה, אלו לא נתמכו במסמכים כלל.

סוף דבר – הנני דוחה את התביעה לביטול צו קיום הצוואה. הצו יעמוד בעינו. 44.

הוצאות ההליך – מאחר ולא נשמעו ראיות אלא הוגשו טיעונים בכתב בלבד, כאשר שני הצדדים הסכימו למתן פסק דין. 45. על סמך טיעונים אלו, ומאחר והתקיימו שתי ישיבות בלבד, מצאתי לפסוק את הוצאות המשיבים כולם בסך של 8,000 ₪, אשר ישולמו על ידי המבקש למשיבים באמצעות בא כוחם בתוך 30 יום.

התיק יסגר. 46.

מותר לפרסום ללא פרטים מזהים. 47.

ניתן היום, י' טבת תשפ"ו, 30 דצמבר 2025, בהעדר הצדדים.

גט

OVER

משפחה • משפט • ומה שביניהם

WWW.GET-OVER.CO.IL

